

พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน
ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชั้นไต้ใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

Self-care behavior of diabetics. In the area of
Tambon Administrative Organization Chang Dai Yai Muang District Yasothon Province.

กัลยา ภูระนาม^{1*} นภาพร ศรีเนตร¹อาทิตยา สุมาศวรรณ²

¹คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา 99 หมู่ 6 ตำบลโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ 33000

²คณะรัฐศาสตร์ วิทยาลัยเฉลิมกาญจนา 333/3 ถ. สุขุมวิท ตำบล วังหว่า อำเภอแก่ง ระยอง 21110

Email: napaphonsrinet@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชั้นไต้ใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร เป็นการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน มกราคม พ.ศ. 2564 ถึง มิถุนายน พ.ศ. 2564 เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 105 คน โดยใช้วิธีเจาะจง

ผลการศึกษา พบว่า ความรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 41.90 ทศนคติ และพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน อยู่ในระดับดี ร้อยละ 39.00 และร้อยละ 41.00 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน โดยมีค่า (\bar{X} = 0.02, P-value = 0.22) ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทศนคติ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน

คำสำคัญ : ความรู้, ทศนคติ, พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน

ABSTRACT

The study of self-care behaviors of diabetic patients In the area of Khan Dai Yai Subdistrict Administrative Organization, Muang District, Yasothon Province, this was a descriptive research study. Data collection was conducted between January 2021 and June 2021. Data were collected from 105 samples. people using a specific method

The results showed that knowledge was at a moderate level, 41.90%, attitudes and self-care behaviors of diabetic patients. At a good level, 39.0% and 41.00%. Regarding the relationship between personal data, it was found that there was no relationship with self-care behaviors of diabetic patients, with values (\bar{X} = 0.02, P-value = 0.22). Between knowledge and attitude, there was no relationship with self-care behaviors of diabetic patients.

Keywords; Knowledge, attitudes, self-care behaviors of diabetic patients

บทนำ

จากข้อมูลของสหพันธ์เบาหวานนานาชาติ (International Diabetes Federation: IDF) พบผู้ป่วยโรคเบาหวานทั่วโลกราว 425 ล้านคนในปี 2560 และคาดการณ์ว่าจะมีจำนวนผู้ป่วยด้วยโรคนี้มากถึง 629 ล้านคนในปี 2588 สำหรับสถานการณ์โรคเบาหวานในประเทศไทยพบว่า คนไทยช่วงอายุ 20-79 ปี เป็นโรคเบาหวานร้อยละ 8.30 หรือหมายความว่าใน 100 คน จะพบคนที่ป่วยเป็นโรคเบาหวานประมาณ 8 คน และจำนวนมากกว่าครึ่งไม่ทราบว่าตนเองเป็นโรคเบาหวาน สถิติการพบผู้ป่วยด้วยโรคนี้ยังมีจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ จนทำให้ต้องมีการรณรงค์อย่างต่อเนื่องถึงภัยร้ายของโรค เพราะเป็นโรคเรื้อรังที่รักษาไม่หายขาด มีโอกาสเสี่ยงต่อโรคแทรกซ้อนลูกกลมใหญ่โตจนต้องสูญเสียอวัยวะที่สำคัญของร่างกาย (สมาคมโรคเบาหวานแห่งประเทศไทย สถิติเบาหวาน, 2560)

ในปัจจุบัน ประเทศไทยยึดหลักเกณฑ์ตามสมาคมเบาหวานแห่งประเทศไทยในการจำแนกผู้ป่วยโรคเบาหวานด้วยการตรวจปริมาณน้ำตาลในเลือด หากผลการตรวจหลังอดอาหาร และเครื่องดื่มมีน้ำตาลอยู่กระแสเลือดไม่เกิน 100 มิลลิกรัมต่อเดซิลิตร แสดงว่าระดับน้ำตาลในเลือดปกติ ทั้งนี้ระดับน้ำตาลในเลือดยังบ่งบอกถึงภาวะเสี่ยงต่อการเป็นเบาหวานได้ด้วย (Prediabetes) ซึ่งผู้ที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงต่อภาวะเป็นเบาหวาน สิ่งสำคัญของการป้องกันโรคเบาหวานทุกชนิด คือ ต้องคอยหมั่นระวัง

ระดับน้ำตาลในเลือด และคอเลสเตอรอลให้อยู่เกณฑ์ปกติ เน้นการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ และสารอาหารครบถ้วน มีกากใยสูง หลีกเลี่ยงการดื่มแอลกอฮอล์ และการสูบบุหรี่ รวมถึงการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ หากเป็นสตรีมีครรภ์ควรเข้ารับการฝากครรภ์ตั้งแต่นั้นๆ พบแพทย์ตามนัดอย่างสม่ำเสมอ และได้รับการตรวจคัดกรองเบาหวานหากมีความเสี่ยง เพื่อสามารถตรวจพบโรคเบาหวานได้ในระหว่างการตั้งครรภ์ (สมาคมโรคเบาหวานแห่งประเทศไทย สถิติเบาหวาน, 2560)

สำหรับประเทศไทย มีผู้เสียชีวิตด้วยโรคเบาหวานเฉลี่ยปีละกว่า 8,000 คน โดยในปี 2560 มียอดผู้ป่วยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 8.90 หรือ 4.80 ล้านคน สูงกว่าปี พ.ศ. 2559 ซึ่งมีร้อยละ 6.90 หรือ 3.30 ล้านคน ที่น่าเป็นห่วงคือ มีคนไทยมากถึง 2 ล้านคนที่เป็นเบาหวาน แต่ไม่ทราบว่าตนเองเป็น และยังไม่เข้าถึงการรักษา และยังมีอีก 7.70 ล้านคน ที่อยู่ในภาวะกลุ่มเสี่ยงของโรคเบาหวาน ปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่ทำให้ความชุกของโรคเบาหวานเพิ่มขึ้นทุกปี โดยเฉพาะในเขตเมือง คือ ความอ้วน และน้ำหนักตัวเกิน โดยภาวะอ้วนของคนไทยมีอัตราเพิ่มขึ้นแบบก้าวกระโดด พบในผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย และผู้หญิงไทยมีภาวะอ้วนมากเป็นอันดับ 2 ในเอเชียรองจากมาเลเซีย โดยมีสาเหตุจากการกินอาหารไม่ถูกสุขภาวะ และขาดการออกกำลังกาย (สมาคมโรคเบาหวานแห่งประเทศไทย สถิติเบาหวาน, 2560)

ผู้หญิงไทยมีสัดส่วนการเป็นโรคเบาหวานสูงกว่าเพศชายอยู่ที่ร้อยละ 9.80 และ 7.90 ตามลำดับ โดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความชุกสูงสุด ตามด้วยภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคใต้ ที่น่าสนใจคือ ร้อยละ 43.10 ของผู้ที่เป็โรคเบาหวานไม่ทราบว่าตนเองเป็นโรคเบาหวานมาก่อน เท่ากับว่าภาวะโรคเบาหวานในปัจจุบันมีคนที่เป็นโรคเบาหวานแล้วมากกว่า 4 ล้านคน ทั้งยังพบกลุ่มเสี่ยงต่อเบาหวานอีกถึง 7.70 ล้านคน ซึ่งภายในร้อยละ 5-10 ต่อปีจะป่วยเป็นเบาหวาน (สมาคมโรคเบาหวานแห่งประเทศไทยสภิติเบาหวาน, 2560)

จากสถานการณ์สุขภาพของคนไทยในภาคอีสานพบว่าประชากรในภาคอีสานติดอันดับผู้ป่วยด้วยโรคเบาหวานสูงสุดของประเทศ โดยเฉพาะจังหวัดกาฬสินธุ์ มีผู้เสียชีวิตด้วยโรคเบาหวานสูงสุดของประเทศ คือ 32.51 รายต่อประชากร 1 แสนคน จึงมีการตั้งข้อสังเกตถึงสาเหตุของการเจ็บป่วยที่น่าจะเกิดจากการบริโภคข้าวเหนียวสายพันธุ์เดียวคือ กข.60 (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2560)

จากการรายงานจังหวัดยโสธรปี 2561 ในระหว่างวันที่ 12-22 มิถุนายน 2561 กลุ่มงานควบคุมโรคสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยโสธร พบว่ามีอัตราความชุกของโรคเบาหวานสูงสุด 3 อันดับแรกในปี 2561 คือ อันดับที่ 1 อำเภอเมืองยโสธร ร้อยละ 89.74 อันดับที่ 2 อำเภอทรายมูล ร้อยละ 83.54 อันดับที่ 3 อำเภอกุดชุม ร้อยละ 81.42

จากผลการศึกษายังพบว่าอัตราการเป็นโรคเบาหวานในเขตพื้นที่อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ปี 2561 ในพื้นที่ตำบลชั้นไคใหญ่ มีอัตราความชุกของโรคเบาหวานเพิ่มมากขึ้นทุกปี ของอำเภอเมืองยโสธร (สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองยโสธร, 2561)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาความรู้ การพัฒนาทางด้านสุขภาพร่างกาย และพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชั้นไคใหญ่ จังหวัดยโสธร ในฐานะนักศึกษาสุขภาพเพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ในการส่งเสริมสุขภาพต่อไป สามารถจัดกิจกรรมกับนักศึกษา

เพื่อหาความรู้ และตระหนักเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานได้ และแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของผู้ป่วยโรคเบาหวานให้เหมาะสม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชั้นไคใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

2. วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.1 เพื่อศึกษาความรู้ ทศนคติ และพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชั้นไคใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชั้นไคใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทศนคติ กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชั้นไคใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยทำการศึกษาพฤติกรรม การดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลชั้นไคใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 105 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถามที่ สร้างขึ้นเพื่อสอบถามข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล โดยต้องการทราบถึง คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับ การศึกษา รายได้ และอาชีพสถานภาพ มีลักษณะเป็น คำถามแบบให้เลือกตอบ และปลายเปิด จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 ความรู้การดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วย โรคเบาหวาน ซึ่งเป็นคำถามแบบให้เลือกตอบ 2 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ ลักษณะคำถามตอบ คือ ถูก ผิด โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ตอบถูกให้ 1 คะแนน

ตอบผิดให้ 0 คะแนน

การแปลความหมายแบบวัดความรู้จะมี 3 ระดับ ตาม เกณฑ์การประเมินโดย อ้างอิงจากการประเมินแบบอิง เกณฑ์ (Thorndike, 1997 อ้างอิงใน พิษณุ อภิสมมาจาร โยธิน 2557) ดังนี้

ตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป 12 – 15 คะแนน หมายถึง มีความรู้ในระดับดี

ร้อยละ 60-79 9 – 11 คะแนน หมายถึง มีความรู้ อยู่ในระดับปานกลาง

น้อยกว่าร้อยละ 60 0-8 คะแนน หมายถึง มีความรู้ อยู่ในระดับน้อย

ส่วนที่ 3 ทักษะการดูแลสุขภาพตนเองของ ผู้ป่วยโรคเบาหวาน เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 3 ระดับ คือ เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย จำนวน 15 ข้อ ซึ่งประกอบด้วยคำถามทางบวก และทางลบ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.34-3.00 หมายถึง มีทัศนคติอยู่ใน ระดับดี

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.67-2.33 หมายถึง มีทัศนคติอยู่ใน ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.66 หมายถึง มีทัศนคติอยู่ใน ระดับน้อย

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของ ผู้ป่วยโรคเบาหวาน เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 3 ระดับ คือปฏิบัติประจำ ปฏิบัติบางครั้ง ไม่เคยปฏิบัติ เลย จำนวน 15 ข้อ ซึ่งประกอบด้วยคำถามทางบวก และทางลบ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ถ้าข้อความนั้นเป็นแสดงทัศนคติทางบวก (Positive) การให้คะแนน จะเป็นดังนี้

ปฏิบัติประจำ หมายถึง ปฏิบัติ 4-7 ครั้งขึ้นไป/สัปดาห์ ปฏิบัติบางครั้ง หมายถึง ปฏิบัติ 1-3 ครั้งขึ้นไป/ สัปดาห์

ไม่เคยปฏิบัติเลย หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติเลย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวม ข้อมูลโดยมีขั้นตอนต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตาม ขั้นตอนที่มีมหาวิทยาลัยกำหนดไว้ โดยดำเนินการตาม ขั้นตอนจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการพัฒนา ปรับปรุงจนมีคุณภาพในระดับที่ยอมรับได้พร้อมนำ หนังสือขออนุญาตในการเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลจาก กลุ่มประชากรด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ รูปแบบการนำ ข้อมูลไปใช้ สิทธิของผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยในการบอก เลิก หรือหยุดให้ข้อมูลได้ตลอดเวลา และการไม่ เปิดเผยชื่อ และตัวตนของผู้ให้ข้อมูล และผู้ให้ข้อมูลลง ชื่อยินยอม ตามขั้นตอนของกระบวนการวิจัยโดย คำนึงถึงจริยธรรมในการวิจัย

4. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม โดยใช้เฉพาะแบบสอบถามที่มีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์

5. นำแบบสอบถามทั้งหมดมาจัดระเบียบข้อมูลลงรหัส แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ประมวลผลแบบสอบถามและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลโดยใช้สถิติเฉลี่ย ร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด

2. การวิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ

3. การวิเคราะห์ทัศนคติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. การวิเคราะห์พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานโดยใช้สถิติไคส์แควร์ (Chi-square)

6. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation)

ผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล โดยต้องการทราบถึงคุณลักษณะส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ และสถานภาพ การวิเคราะห์พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 67 คน คิดเป็น

ร้อยละ 63.80 อายุ ผลการวิเคราะห์ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 36 คน ระดับการศึกษา ผลการวิเคราะห์ พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 86.70 รายได้ ผลการวิเคราะห์ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 2,000-5,000 จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 83.70 สถานภาพ ผลการวิเคราะห์ พบว่า ส่วนใหญ่สมรส จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 64.80 และอาชีพ ผลการวิเคราะห์ พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 71.40

ส่วนที่ 2 ความรู้การดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชั้นใหญ่ อำเภอมือง จังหวัดยโสธร

การวิเคราะห์ความรู้การดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน จากข้อคำถาม จำนวน 15 ข้อ ผลการวิเคราะห์สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ผู้ป่วยโรคเบาหวานต้องนอนอย่างน้อย วันละ 6-8 ชั่วโมง ตอบถูกร้อยละ 87.60, โรคเบาหวาน หมายถึง การที่ร่างกายมีระดับน้ำตาลในเลือดสูงกว่าค่าปกติของคนทั่วไป ตอบถูกร้อยละ 85.70, ผู้ป่วยโรคเบาหวานเป็นแผล แล้วหายยาก ตอบถูกร้อยละ 80.00, ผู้ป่วยเบาหวานสามารถออกกำลังกายได้ทุกประเภท ตอบถูกร้อยละ 79.00, คนอ้วนมีโอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคเบาหวานมากกว่าคนผอม ตอบถูกร้อยละ 74.30, สาเหตุของโรคเบาหวาน เกิดจากพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของตนเอง ตอบถูกร้อยละ 71.40, อาการสำคัญของโรคเบาหวานคือ ปัสสาวะบ่อย น้ำหนักลด อ่อนเพลีย ตอบถูกร้อยละ 70.50, ผู้ป่วยโรคเบาหวานต้องดูแลร่างกายโดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณเท้าและผิวหนังไม่ให้เกิดบาดแผล ตอบถูกร้อยละ 69.50, ผู้ป่วยโรคเบาหวานควรควบคุมอาหารเพื่อให้ระดับน้ำตาลในเลือดอยู่ในเกณฑ์ปกติ ตอบถูกร้อยละ 67.60, ผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มีระดับน้ำตาลในเลือดสูงมักมีอาการ กระหายน้ำ และปัสสาวะบ่อย

ตอบถูกร้อยละ 65.70, ผู้ป่วยโรคเบาหวานต้องตรวจระดับน้ำตาลในเลือดเป็นประจำตามแพทย์สั่ง ตอบถูกร้อยละ 63.80, การไม่ออกกำลังกายจะช่วยเพิ่มความเสี่ยงในการเกิดโรคเบาหวาน ตอบถูกร้อยละ 61.90, การควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ดีจะไม่มีโอกาสเกิดโรคแทรกซ้อน ตอบถูกร้อยละ 57.10, การรักษาโรคเบาหวาน คือ การรับประทานยาโรคเบาหวานอย่างเดียว ตอบถูกร้อยละ 55.20, โรคเบาหวานเป็นโรคทางพันธุกรรมที่สามารถรักษาให้หายขาดได้ ตอบถูกร้อยละ 53.30 ตามลำดับ และการวิเคราะห์ความรู้การดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับความรู้ อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 44 คน คิดเป็น ร้อยละ 41.90, อยู่ในระดับดี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และอยู่ในระดับน้อย จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 18.10 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ทศนคติการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชั้นใต้ใหญ่ อำเภอมือง จังหวัดยโสธร

การวิเคราะห์ทศนคติการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน พบว่า ค่าเฉลี่ยของทศนคติการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน อยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.34 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.66 หากพิจารณาเรียงลำดับรายชื่อได้ดังนี้, ท่านคิดว่าโรคเบาหวานเป็นโรคเรื้อรังที่สามารถ ควบคุมโรคได้ อยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.84 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47, ท่านคิดว่าการเป็นโรคเบาหวานไม่ควรกินขนมหวาน เช่น บัวลอย ลอดช่อง และกล้วยบัวชี่ เป็นต้น หรือถ้าจะกินต้องนานๆ ครั้งแล้วไปลดปริมาณของข้าว/แป้งในมื้ออาหารลง อยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.82 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.42, ท่านคิดว่าการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ตามเป้าหมายจะช่วยชะลอการเกิดภาวะแทรกซ้อนเรื้อรัง

เช่น เบาหวานขึ้นตา ไตวายเรื้อรัง เป็นต้น อยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.79 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54, ท่านคิดว่าการหลีกเลี่ยงกินข้าว/แป้ง หรือกินให้น้อยลง แล้วกินผักให้มาก ทำให้ควบคุมน้ำตาลในเลือดได้ดีขึ้น อยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.78 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49, ท่านคิดว่าผู้ให้การดูแลท่านมีส่วนช่วยส่งเสริมให้ท่านตั้งใจปฏิบัติตัวที่ถูกต้อง อยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.69 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48, ท่านคิดว่าโรคเบาหวานไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของท่าน อยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.68 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.59, ท่านคิดว่าการออกกำลังกาย และการควบคุมอาหารช่วยให้ร่างกายรักษาระดับน้ำตาลในเลือดได้ อยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.68 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52, ท่านคิดว่าการรักษาโรคเบาหวานต้องปฏิบัติตัวอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่องจึงจะทำให้อาการทุเลาลงได้ อยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.68 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52, ท่านคิดว่าการกินอาหารจำพวกผัก กากใย มีประโยชน์ต่อสุขภาพ และช่วยป้องกันโรคเบาหวานได้ อยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.54 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.58, ท่านคิดว่าโรคเบาหวานไม่เป็นอันตรายร้ายแรงต่อร่างกาย เพราะเป็นโรคที่เราสามารถควบคุมได้ อยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.68, ท่านคิดว่าการควบคุมหรือลดน้ำหนัก ท่านมักจะกังวลว่าจะไม่ได้กินอาหารที่ชอบหรืออยากกิน อยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.35 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69, ท่านคิดว่าการรับประทานยาหรือฉีดยาโรคเบาหวานอย่างสม่ำเสมอเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.22 และส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.72, ท่านคิดว่าการควบคุมระดับน้ำตาลได้ดีแล้วก็ไม่จำเป็นต้องกินยาสม่ำเสมอ กินบ้างหยุดบ้างก็ได้ไม่เป็นอันตรายอะไรอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.27 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.64, ท่านหยุดยาโรคเบาหวานเอง เมื่อมีอาการเจ็บป่วย เช่น ไข้หวัดอ่อนเพลีย อยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.09 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.29, ท่านคิดว่าการกินยารักษาโรคเบาหวานก็ไม่จำเป็นต้องควบคุมอาหารหรือออกกำลังกายอีก อยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.08 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.34 ตามลำดับ และการวิเคราะห์ทัศนคติการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับทัศนคติ อยู่ในระดับดี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 39.00 รองลงมาอยู่ในระดับน้อย จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 34.30 และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 26.70 ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชั้นใต้ใหญ่ อำเภอมือง จังหวัดยโสธร

การวิเคราะห์พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน พบว่า ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน อยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.60 หากพิจารณาเรียงลำดับรายชื่อได้ดังนี้, ท่านรับประทานยาโรคเบาหวานตามแพทย์สั่งอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.92 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.35, ท่านรับประทานอาหารประเภทผัก และกากใย อยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.76 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50, เมื่อท่านเจ็บป่วยไม่สามารถจัดยาโรคเบาหวานเองได้รับการช่วยเหลือจากสมาชิกในครอบครัว อยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.71 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.45, ท่านควบคุม

อาหารประเภทแป้ง และน้ำตาลโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.66 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.66, เมื่อท่านเจ็บป่วยไม่สามารถจัดยาโรคเบาหวานเองได้รับการช่วยเหลือจากสมาชิกในครอบครัว อยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.66, ท่านรับประทานยาโรคเบาหวานก่อนอาหารครึ่งชั่วโมงก่อนมื้ออาหาร อยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69, ท่านรับประทานอาหารตรงเวลาทุกมื้อ อยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.42 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.74, ท่านออกกำลังกายอย่างน้อยวันละ 30 นาที อยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.38 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73, สมาชิกในครอบครัวคอยเป็นกำลังใจในการรักษาควบคุมโรคเบาหวาน อยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.36 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.84, ท่านดื่มน้ำอัดลม หรือ ชา กาแฟ อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.18 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.66, ท่านรับประทานผลไม้ที่มีรสหวานจัดตามฤดูกาลจำพวก มะขามหวาน ลำไย มะม่วงสุก ทุเรียน อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.01 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.45, ท่านชอบรับประทานอาหารจุกจิกทุกครั้งที่หิว อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.89 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53, ท่านดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์เช่น เหล้า เบียร์ ยาดองเหล้า อยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.45 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.66, ท่านสูบบุหรี่อยู่ในระดับน้อย 1.26 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54, ท่านหยุดยาโรคเบาหวานเองเมื่อรู้สึกอาการปกติ อยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.19 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53 ตามลำดับ และการวิเคราะห์พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับพฤติกรรม

อยู่ในระดับดี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 41.00
 รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 35 คน คิดเป็น
 ร้อยละ 33.30 และอยู่ในระดับน้อย จำนวน 27 คน
 คิดเป็นร้อยละ 25.70 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล แสดงจำนวน และร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคล (n = 105)

ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (n=105)	ร้อยละ (100.00)
1. เพศ		
ชาย	38	36.20
หญิง	67	63.80
รวม	105	100.00
2. อายุ (ปี)		
31-40	7	6.80
41-50	16	15.50
51-60	36	33.50
61-70	28	26.90
71-80	18	17.30
รวม	105	100.00
Min = 31 ปี, Max = 80 ปี, Mean = 58.99, S.D. = 1.10		
3. ระดับการศึกษา		
ชั้นประถมศึกษา	91	86.70
มัธยมศึกษาตอนต้น หรือ ปวช.	9	8.50
อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	1	1.00
ปริญญาตรี	4	3.80
รวม	105	100.00
4. รายได้ (บาท/เดือน)		
2,000-5,000	88	83.70
5,001-8,000	14	13.40
8,001-10,000	2	1.90
10,001-15,000	1	1.00

รวม	105	100.00
Min = 2,000 บาท, Max = 12,000 บาท Mean = 3,000, S.D. = 1.21		
5. สถานภาพ		
โสด	14	13.30
สมรส	68	64.80
หม้าย	20	19.00
หย่าร้าง	3	2.90
รวม	105	100.00

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล แสดงจำนวน และร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคล (n = 105) (ต่อ)

ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (n=105)	ร้อยละ (100.00)
6. อาชีพ		
ไม่ได้ทำงาน	15	14.30
รับจ้าง	12	11.40
ค้าขาย	1	1.00
เกษตรกรรม	75	71.40
รับราชการ	2	1.90
รวม	105	100.00

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์จำนวน ร้อยละของระดับความรู้ในการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน (n=105)

ระดับประเมินค่าความรู้	ช่วงคะแนน	จำนวน (n=105)	ร้อยละ (100.00)	แปลผล
ร้อยละ 80 – 100	12 – 15 คะแนน	42	40.00	ระดับดี
ร้อยละ 60 – 79	9 – 11 คะแนน	44	41.90	ระดับปานกลาง
ร้อยละ 0 – 59	0 – 8 คะแนน	19	18.10	ระดับน้อย
รวม		105	100.00	

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์จำนวน ร้อยละของระดับทัศนคติในการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน (n=105)

ระดับประเมินค่าทัศนคติ	จำนวน (n=105)	ร้อยละ (100.00)	แปลผล
2.34 – 3.00	41	39.00	ระดับดี
1.67 – 2.33	28	26.70	ระดับปานกลาง
1.00 – 1.66	36	34.30	ระดับน้อย
รวม	105	100.00	

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์จำนวน ร้อยละของระดับพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน (n=105)

ระดับประเมินค่าพฤติกรรม	จำนวน (n=105)	ร้อยละ (100.00)	แปลผล
2.34 – 3.00	43	41.00	ระดับดี
1.67 – 2.33	35	33.30	ระดับปานกลาง
1.00 – 1.66	27	25.70	ระดับน้อย
รวม	105	100.00	

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับพฤติกรรม (n =105)

ข้อมูลส่วนบุคคล	ระดับพฤติกรรม			รวม \bar{X}	Df	P-value	แปลผล
	ไม่เคยปฏิบัติ	ปฏิบัติบางครั้ง	ปฏิบัติประจำ				
1. เพศ				0.88	2	0.24	ไม่มีความสัมพันธ์
ชาย	11 (10.50)	12 (11.40)	15 (14.30)	38 (36.20)			
หญิง	16 (15.20)	23 (21.90)	28 (26.70)	67 (63.80)			
2. อายุ (ปี)				2.49	1	0.11	ไม่มีความสัมพันธ์
31-40	1 (1.00)	5 (4.80)	1 (1.00)	7 (6.70)			
41-50	1 (1.00)	5 (4.80)	10 (9.50)	16 (15.20)			
51-60	9 (8.60)	10 (9.50)	17 (16.20)	36 (34.30)			
61-70	11 (10.50)	9 (8.60)	8 (7.60)	28 (26.70)			
71-80	5 (4.80)	6 (5.70)	7 (6.70)	18 (17.10)			
3. ระดับการศึกษา				0.89	1	2.21	ไม่มีความสัมพันธ์
ชั้นประถมศึกษา	25 (23.80)	26 (24.80)	40 (38.10)	91 (86.70)			

มัธยมศึกษาตอนต้น	1	7	1	9
หรือ ปวช.	(1.00)	(6.70)	(1.00)	(8.60)
อนุปริญญา	0	1	0	1
หรือเทียบเท่า	(0.00)	(1.00)	(0.00)	(1.00)
ปริญญาตรี	1	1	2	4
	(1.00)	(1.00)	(1.90)	(3.80)

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับพฤติกรรม (n =105) (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	ระดับพฤติกรรม			รวม	\bar{X}	Df	P-value	แปลผล
	ไม่เคยปฏิบัติ	ปฏิบัติบางครั้ง	ปฏิบัติประจำ					
4. รายได้ (บาท/เดือน)				19.18	2	0.51	ไม่มีความสัมพันธ์	
2,000-5,000	23 (21.90)	29 (27.70)	36 (34.30)	88 (83.80)				
5,001-8,000	4 (3.80)	4 (3.80)	4 (3.80)	12 (11.40)				
8,001-10,000	0 (0.00)	2 (1.90)	2 (1.90)	4 (3.80)				
10,001-15,000	0 (0.00)	0 (0.00)	1 (1.00)	1 (1.00)				
5. สถานภาพ				4.84	1	0.56	ไม่มีความสัมพันธ์	
โสด	4 (3.80)	2 (1.90)	8 (7.60)	14 (13.30)				
สมรส	17 (16.20)	26 (24.80)	25 (23.80)	68 (64.80)				
หม้าย	6 (5.70)	6 (5.70)	8 (7.60)	20 (19.00)				
หย่าร้าง	0	1	2	3				

	(0.00)	(1.00)	(1.90)	(2.90)
6) อาชีพ				14.02 2 0.08 ไม่มีความสัมพันธ์
ไม่ได้ทำงาน	4 (3.80)	5 (4.80)	6 (5.70)	15 (14.30)
รับจ้าง	3 (2.90)	5 (4.80)	4 (3.80)	12 (11.40)
ค้าขาย	0 (0.00)	0 (0.00)	1 (1.00)	1 (1.00)
เกษตรกรรม	20 (19.00)	24 (22.90)	31 (29.50)	75 (71.40)
รับราชการ	0 (0.00)	1 (1.00)	1 (1.00)	2 (1.90)

ตัวแปร	ความรู้เรื่อง โรคเบาหวาน (X ₁)	ทัศนคติต่อ การป้องกัน โรคเบาหวาน (X ₂)	พฤติกรรมต่อ การป้องกัน โรคเบาหวาน (Y)
(X ₁)	1	0.227*	-0.171
(X ₂)		1	-0.233*
(Y)			1

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P\text{-value} > 0.05$

อภิปรายผล

1. ความรู้ การดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 41.90 รองลงมาคือระดับดี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และระดับน้อย จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 18.10 ตามลำดับ สอดคล้องกับผลการศึกษา อิศรา จำพิขม (2560) ได้ศึกษาพฤติกรรมและการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนึ่งตาต ตำบลตลาดไพร อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบึงสามพัน ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 73.81

ชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า จำนวน 116 คน ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องโรคเบาหวานในระดับปานกลาง ร้อยละ 73.81 ชัดแย้งกับ ดวงดาว บึงสุแสน (2561) ศึกษาความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน ในอำเภอทุ่งกุล้าวย อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา ผลการศึกษา พบว่า ระดับความรู้ในการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ร้อยละ 77.70

2. ทัศนคติการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับระดับดี

จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 39.00 รองลงมาคือระดับน้อย จำนวน 36 คน ร้อยละ 34.30 และระดับปานกลาง จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 26.70 ตามลำดับ ชัดแย้งกับ ฉันทิกา นามวงษา (2560) ได้ศึกษาพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน โรงพยาบาลแม่แตง และศูนย์สุขภาพชุมชนเทศบาลเมืองแก่นพณา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ อยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 1.19 ทศนคติโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.42$, S.D. = 0.76) พฤติกรรม อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 1.58

3. พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน พบว่า ส่วนใหญ่ระดับดี 41.00 จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 และระดับน้อย จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 25.70 ตามลำดับ ชัดแย้งกับ ชูติมา สีลาอุดมลิปิ (2561) ได้ศึกษาพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานโรงพยาบาลห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานโดยทั่วไปอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.23$, S.D. = 0.44)

4. ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน พบว่า ข้อมูลส่วนบุคคลกับพฤติกรรมไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ P-value > 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวนิดา ส่างญ์นาง (2560) ได้ศึกษาพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานโดยพบว่า เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ รายได้ การศึกษา และความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วย

โรคเบาหวาน โรงพยาบาลวิเชียรบุรี อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

5. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทศนคติ กับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการเรียนรู้ของบุคคลที่แตกต่างกัน จนก่อให้เกิดเป็นความรู้ ความเข้าใจ และเป็นประสบการณ์ที่เสริมให้บุคคลเกิดความคิด ความรู้สึที่จะเสริมทั้งทางบวกและทางลบ ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลปฏิบัติตามความคิด และความรู้สึกของตนเองตามที่ได้รับรู้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา วิริตี ปานศิลา และคณะ (2561) ได้ศึกษาพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ และทศนคติส่งผลต่อพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานภาครัฐ สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษานำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย และวางแผนโครงการต่างๆ เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน เช่น โครงการส่งเสริมสุขภาพด้านโภชนาการสำหรับผู้ป่วยโรคเบาหวาน การสนับสนุนกิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกาย รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเคลื่อนไหวร่างกายของผู้ป่วยในที่สาธารณะ เป็นต้น
2. หน่วยงานของรัฐควรให้ความรู้ และให้คำปรึกษาแก่ผู้ป่วยโรคเบาหวาน และญาติพร้อมทั้งผลิตสื่อการสอน ได้แก่ วิดีโอการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานและการดูแลสุขภาพตนเองแก่ผู้สูงอายุได้อย่างเหมาะสม
3. บุคลากรทางการแพทย์ควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน

เอกสารอ้างอิง

1. ฉันทิกา นามวงษา. (2560). ศึกษาการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน ชนิดที่ 2. โรงพยาบาลแม่แตง และศูนย์สุขภาพชุมชนเทศบาลเมืองแกนพัฒนา อำเภอมแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่.วารสารพยาบาล. มหาวิทยาลัยบูรพา.
2. ชุติมา ลีลาอุดมลิปิ. (2561). ศึกษาผลของการพัฒนารูปแบบการดูแลผู้ป่วยเบาหวาน ชนิดที่ 2 โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวละชุมชน.งานควบคุมโรคและระบาดวิทยา. สรุปลผลการดำเนินงานโรคไม่ติดต่อจังหวัด. ชนม์ ฉายแมน. รูปแบบการให้บริการผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ PCU สามขา อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์. วารสารงานควบคุมโรคไม่ติดต่อจังหวัดนครราชสีมา.
3. ดวงดาว บิงสุแสน. (2561). ศึกษาความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน ความรู้ในการดูแลตนเอง แรงสนับสนุนทางสังคม และพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน ในอำเภอกู่แก้ว อำเภอกู่ชาง จังหวัดพะเยา.
4. ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2520). ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม (KAP) วารสารทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม (knowledge Attitude Practice : KAP).
5. ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2556). ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม (KAP) วารสารทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม (knowledge Attitude Practice : KAP).